

Z á p i s n i c a

zasednutia Slovenskej národnej rady,
konaného dňa 14.sept.1944 o 17.hod.
v zasedaccej sieni Obchodnej a priemys-
elnej komory v Banskej Bystrici.

1./ Predseda Dr.V.Šrobár otvára zasednutie a hneď pristupu-
je k dennému poriadku. Na návrh člena predsedníctva Dr. Lettricha, aby
sa zápisnica z minulého zasednutia Slovenskej národnej rady načítala, pred-
seda určuje Ing. Blahu a Kapinaja za overovateľov zápisnice.

2./ V nasledujúcom bode programu referuje V.Paulíny o návrhu
nariadenia, ktorým sa dočasne poveruje Slovenská národná banka, filiálka
v Banskej Bystrici, funkciou hlavného ústavu. Keďže po prečítaní textu na-
riadenia neboli proti nemu žiadne námietky, plénum nariadenie v plnom zne-
ní jednoducho schválilo.

3./ O návrhu nariadenia o dočasnom zákaze scudzenia nehnuteľ-
ností a obmedzení zaťaženia nehnuteľností referuje J.Ursíny, ktorý po
prečítaní textu nariadenia podal túto dôvodovú zprávu:

Pri každej štátoprávnej zmene vzniká obava, že nastane pre-
suh vo vlastníctve nehnuteľností z dôvodov, aby sa niektorí majitelia
nehnuteľností kryli pred politickými následkami štátneho prevratu. Aby
tieto nežiadúce zmeny vo vlastníctve nehnuteľností boli zamedzené, už v
minulosti sa pokračovalo takto:

V roku 1919 minister s plnou mocou pre správu Slovenska
vydal nariadenie o obmedzení scudzenia nehnuteľností, ďalej roku 1938 bo-
lo vydané vl.nar. č.213/38 o prachodnom obmedzení scudzenia a árendovania
určitých druhov nehnuteľností a vydané bolo nariadenie bývalej vlády Slo-
venskej krajiny č.55/39 o obmedzení zaťaženia nehnuteľností nad Ks 30.000.-
/tridsaťtisíc/.

Dnes je obava, že nemovitosti budú scudzené, poťažne nado-
budené z dôvodov špekulácie a treba sa obávať, že najmä vlastníci nehnuteľ-
ností nemeckej a maďarskej národnosti scudzia svoje nehnuteľnosti a pokiaľ
je ešte čas, vyvezú z územia Slovenska veľké kapitálové a iné hodnoty ako
kúpnu cenu nehnuteľností. Ďalej je obava, že bývalí činitelia Slovenskej
republiky, ktorí nehnuteľnosti nadobudli pomocou svojej politickej moci,
tieto scudzia, aby sa vyhli následkom prípadnej revízie spôsobu nadobudnu-
tia vlastníctva nehnuteľností. Nemožno vypočítať všetky možnosti špekulačných

predajov

predajov nehnuteľností a poukazuje sa len na vyššie uvedené.

Na tomto základe Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre veci hospodárske a zásobovacie vypracovalo predložený návrh na nariadenie Slovenskej národnej rady o dočasnom zákaze sudzovania nehnuteľností a obmedzenia zaťaženia nehnuteľností. Podľa tohoto návrhu podľa § 1. všeobecne je zakázané smluvne sudziť nehnuteľnosti akéhokoľvek druhu, kým k tomu nedá svolenie Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre veci hospodárske a zásobovacie. Táto všeobecná forma zákazu bola volená preto, aby bolo možné kontrolovať všetky prevody. Podľa § 3. návrhu nariadenia, keď proti sudzeniu nehnuteľností nie je námietok z hľadiska verejných záujmov, súhlas k sudzeniu nehnuteľností bude daný, keď tu nebude prípad špekulačného predaja. Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre veci hospodárske a zásobovacie predaj nehnuteľností povolí, inak ako nežiadúce sudzenie nehnuteľností v každom prípade má možnosť zamietnuť.

Právny pojem v § 1. "smluvne možno sudziť" zahrňuje v sebe predaj nehnuteľností, darovanie nehnuteľností, zmenu nehnuteľností atď., teda každú formu smluvného prevodu nehnuteľností na inú osobu a preto zachycuje všetky možné prevody vlastníctva nehnuteľností. Tento právny pojem ale nevylučuje to, aby nehnuteľnosti prechádzaly právom dedenia na dedičov.

Znemožnenie špekulačného predaju nehnuteľností dovolilo by ale ešte obísť sudzenie nehnuteľností tak, že by tieto vlastníci mohli obťažiť, práve preto, aby účel tohoto nariadenia bol splnený, § 2. stanoví, že smluvné alebo exekučné záložné právo možno pre pohľadávky, prevyšujúce Ks 10.000.-, nadobudnúť len so súhlasom Povereníctva Slovenskej národnej rady pre veci hospodárske a zásobovacie, to znamená, že každé obťaženie nehnuteľností nad pohľadávkou Ks 10.000.- príslušné súdy povolia len vtedy, keď sa preukáže súhlas vyššie uvedeného Povereníctva, ktoré v každom jednotlivom prípade bude pri udelení súhlasu skúmať, či obťaženie nehnuteľností sa deje z dôvodov hospodársky potrebných alebo či je proti dnešnému štátnemu záujmu.

Tento návrh nariadenia je síce hlbokým zásahom do súkromného vlastníctva a do voľnosti uzavierania právnych jednaní, tento zásah je však nutný vo verejnom záujme. Návrh nesmuruje zamedziť drobné sudzenie nehnuteľností, ktoré z hľadiska verejného sú bezvýznamné. V dnešnom čase nemožno však povoliť voľnú smluvnú vôľu i na drobné predaje už vzhľadom na to, že v praxi sa ukázalo, že nariadenie NÚZ-u č.134/1943

o určení

e určení priemernej bežnej ceny nehnuteľností boli obchádzané, takže pravidelne bola určovaná priemerná bežná cena v súhlase so smluvnou cenou, lebo menovaný znalec vždy išiel po ruke stranám, ktoré ho platili. Aby sa teda predišlo tomu, aby do kúpno-predajných smlúv prišli fingoané kúpne ceny, t.j. nízke a skutočnej kúpnej cene nezodpovedajúce sumy, cieľom úplnej kontroly návrh nariadenia vyznel tak, že z poč obmedzenia zakázať scudzenie nehnuteľností neboly vyňaté nehnuteľnosti do určitej nízkej hodnoty.

Návrh nariadenia obsahove aj po formálnej stránke bol náležitě právne uvážený a preto doporučuje sa prijatie návrhu.

Dr. Pieter navrhuje doplniť § 5. doložkou: "a Povereníctvo pre pravosúdie", lebo pozemkové knihy patria pod jeho kompetenciu. Plénum túto doložku schvaľuje.

Dr. Šoltéz navrhuje precizovať § 1 doložkou: "smluvne i darom možno scudziť nehnuteľnosti".

Dr. Pieter poznamenáva, že i dar je smluva, lebo je k nemu potrebný súhlas prijímateľa.

Člen SNR Dr. Thurzo žiada v § 2. stanoviť bod 3 tohoto znenia: ustanovenie odstavca 1. nevzťahuje sa na pohľadávky štátne, verejno-právnych sväzkov a nositeľov verejnoprávneho poistenia sociálneho.

Plénum obe doložky schvaľuje a predseda vyhlasuje návrh za schválený.

Slovenská národná rada potom prerokovala návrh nariadenia, ktorým sa zrušujú rády, vyznamenania, čestné odznaky a medaily, ako aj práva z nich plynúce, o čom referoval Dr. Lettrich. Medziiným konštatoval, že viacerými zákonmi a nariadeniami mocou zákona vydanými po 6. októbri 1938, byly zavedoné rády, vyznamenania, čestné odznaky a medaily, ktorými byly odmonené jednotlivé občianstvo i vojenské osoby domáce i zahraniečné. Tieto rády a vyznamenania sú z dnešného hľadiska prežitkom a mnohé z nich sú priamo proti duchu a smýšľaniu dnešných ťažkých revolučných čias. Okrem toho nemôže zniešť, aby sa medzi nami mohly pohybovať osoby, ktoré by nosily odznaky a vyznamenania na pr. nemecké alebo iných nepriateľských štátov. Preto predsedníctvo Slovenskej národnej rady prichádza pred plénum s vládnym nariadením, ktorým sa tieto rády, vyznamenania, čestné odznaky a medaily zrušujú. Dr. Lettrich potom prečítal text nariadenia, ktorý po návrhu Dra Zaťku na rozmenenie slova užívať v texte na "používať", bol jednomyselně schválený.

Na vyzvanie

Na vyzvanie predsedu potom člen SNR Ľ. Strechay složil sľub.

Blažovský navrhuje, aby Predsedníctvo SNR poverilo patričné povereníctvo starostou o nezamestnaných.

Ing. Styk na to poznamenáva, že dal príkaz, aby nezamestnaní, pokiaľ nie sú narukovaní a vojenskej služby neschopní, boli zamestnaní na núdzových prácach, predovšetkým na prácach pozemných.

Člen SNR Kubačka poukazuje na to, že treba venovať zvýšenú pozornosť otázkam sociálnym a využiť všetky okolnosti na zlepšenie sociálneho postavenia robotníctva. Zistilo sa na pr. že mnohé závody boli zatvorené, hoci s ohľadom na situáciu sa nemusely zavreť. V iných podnikoch nechcú zamestnávateľia vyplácať robotníkom mzdu počas poplachov. Všetky tieto otázky bude treba skúmať a riešiť, aby sa odstránila nespokojnosť robotníctva a bude treba potrestať zamestnávateľov, ktorí zanedbali svoje povinnosti. Slovenskej národnej rade musí záležať na tom, aby robotníctvo bolo spokojné.

Predseda berie pripomienky na vedomie a uisťuje, že sa týmito otázkami bude Predsedníctvo SNR zaoberať.

Člen SNR Tvarožek nadhadzuje otázku činnosti našich dôstojníkov a veliteľov. Konštatuje, že Lipt. Sv. Mikuláš bol našim vojskom bez boja opustený a zanechalo tam výstroj i výzbroj a Nemci dokonca našimi minometmi odstreľovali naše jednotky. Tak bol opustený aj Ružomberok. Pri Ružomberku padol dobrovoľník, 30 ročný v dobrom zamestnaní, ktoré opustil len z národnej horlivosti, Dr. E. Tatara, zabitý črepinou minometu. To je len jeden z mnohých obetí, o ktorých nemám presné informácie, pokračuje Tvarožek. Týmto však činím zodpovedných za smrť Dr. Tataru veliteľov úseku Mikuláš- Ružomberok a žiadam aby, prípad bol prísne vyšetrený a proti vinníkom zakročené. Tvarožek žiada venovať zvýšenú pozornosť vojenskému duchu našej armády a v zistených prípadoch zbabelosti alebo slabosti žiada o rýchle a energické zakročenie, aby sa ochránila česť a dobré meno slovenského vojaka. Nieкто by mohol vytýkať, že sa touto otázkou zapodieva práve na tomto mieste, ale musí sa to robiť, a to tým skôr, že o neschopnosti našich dôstojníkov hovorí už aj ulica. Keby sa tak nerobilo a neuskutočnila by sa náprava, zhadá sa to až keď bude neskoro.

Predseda konštatuje, že sa Predsedníctvo týmito vecmi zapodieva každý deň a žiada, aby mu bol hlásený každý zistený prípad, aby sa

mohol
=====

mohol postúpiť vojenskému veliteľstvu, poťažne vojenským súdom.

Dr. Josko konštatuje, že prípady Mikuláš- Ružomberok boli vyšetrené, veliteľ zaistený a bude postavený pred riadny vojenský súd.

Tvarožek však poznamenáva, že ak sa odsúdi až za 6 mesiacov, to už bude neskoro. Treba jednať rýchlo a tak dať výstrahu ostatným.

Dr. Šoltéz podáva dotaz, či už členovia do Rady na obranu Slovenska za Slovenskú národnú radu boli menovaní a či už začala Rada svoju činnosť.

Predseda prisvedča kladne a oznamuje, že za zástupcov Slovenskej národnej rady do Rady na obranu Slovenska boli menovaní K. Schmídke a Dr. Zaťko, načo plenum potleskom toto menovanie schvaľuje.

Keďže denný program bol vyčerpaný a ďalších návrhov nebolo, predseda zasadnutie zaključuje.

Dr. Ing. Zaťko v.r.

R. Blažovský v.r.

Odpis vyhotovený
na Úrade Predsedníctva Sboru povereníkov.

Za správnosť odpisu:

Dr. František Martinovič
počas povstania zástupca vedúceho II.
sekcie na Prezídium Predsedníctva SNR.